

Presentació

Anomenem edat mitjana l'espai de temps que va des de la caiguda de l'imperi romà d'Occident, el segle V, fins a la presa de Constantinoble, el 1453. Durant aquest vast període, caracteritzat per l'aparició i la consolidació del feudalisme, es van començar a perfilar les identitats nacionals, amb una tensió contínua entre els interessos dels diversos senyors territorials, l'Església catòlica, amb seu a Roma, i els pobles *invasors* del nord, els bàrbars, i del sud, els àrabs. És una època de confrontació i d'obscuritat, situada entre la brillantor de les civilitzacions clàssiques i l'esclat del Renaixement. Temps de guerres i misèries, però també de lenta recuperació social i econòmica.

Amb grans esforços, es van repoblar terres ermes, es van articular territoris i es van constituir institucions per governar-los, amb els senyors feudals situats al capdamunt d'una estructura política presidida per un sobirà, sempre disposat a incrementar el seu poder a costa del veïns.

Dins d'aquest context advers, fou cabdal l'energia, la decisió i el sacrifici d'homes i dones corrents, que amb les seves accions van esdevenir excepcionals.

Les dones hi van tenir un paper vital, no solament en el camp domèstic. En contra del que pugui semblar, moltes dones van tenir una participació activa en els àmbits cultural, polític, científic i comercial, tot i que la societat els reservava un paper irrellevant.

Presentació

La documentació medieval que es conserva ens ofereix exemples de dones, soles o acompanyades, que destacaren per un o altre motiu. En aquest llibre presentem vint-i-cinc casos, que van de la pagesa Sesnanda a la vescomtessa Arsenda, de la mercadera Caterina a la trobadora Garsenda, de la bruixa Valentina a l'abadessa Ingilberga, per provar de comprendre les seves circumstàncies i limitacions, el seu caràcter i la seva determinació, els seus èxits i fracassos.

De pàgina en pàgina, assistirem als esforços de diverses dones per mantenir la llar, participar en els negocis o conservar les propietats. També les veurem fundar hospitals, monestirs i escoles, impulsar la construcció de castells, fortaleses, ponts i camins, acompanyar els seus esposos a la guerra, signar tractats de pau o enfrontar-se a judicis severíssims.

Les dones, en definitiva, no es limitaren a ser simples espectadores de la història. Algunes també van voler ser-ne protagonistes, malgrat viure en el pitjor món imaginable per a la condició femenina.

Elisenda Albertí i Casas